הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן עָרֵב

(ג) מְגֻלָּה [ב]אֲפִלּוּ הָאִידָּנָא (ג) דִּלֹא קָפְדִינַן אַגִּלּוּי. הַגָּהּ: וְאֵין מְקַדְּשִׁין עַל הַיַּיִן דְּרִיחֵהּ חֲמָרָא (ד) וְטַעֲמֵהּ חַלָּא (טור):

ב (ה) [ג]יַּיִן (ג) מִגַּוָּהּ מְקַדְּשִׁין עָלָיו, (ו) וְסוֹחֵט אָדָם אֶשְׁכּוֹל שֶׁל עֲנָבִים וְאוֹמֵר עָלָיו קִדּוּשׁ הַיּוֹם: **ג** [ד]מְקַדְּשִׁין עַל יַיִן שֶׁבְּפִי הֶחָבִית אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ (ד) (ז) קְמָחִין. הַגָּהּ: [א]וְיֵשׁ אוֹסְרִין לְקַדֵּשׁ עָלָיו אֶלָּא יְסַנְּנוֹ תְּחִלָּה לְהַעֲבִיר הַקְּמָחִין (הגהות מרדכי פרק המוכר פירות (ב"ב סי' תקמו) ובית יוסף (ד"ה ומל"ן) בשם ארחות חיים (דין היין הלכות לקדש סי' כב). ותוספות (סוד"ה מגלה מ"ט)). וְעַל יַיִן שֶׁבִּשּׁוּלֵי הֶחָבִית אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שְׁמָרִים, וְעַל יַיִן שָׁחֹר, * וְעַל יַיִן (ח) מָתוֹק, וְעַל יַיִן דְּרִיחֵהּ חַלָּא וְטַעֲמֵהּ חֲמָרָא. (ט) וּמִכָּל מָקוֹם (ה) מִצְוָה לִבְרֹר יַיִן טוֹב לְקַדֵּשׁ עָלָיו: **ד** [ה]מְקַדְּשִׁין (י) עַל יַיִן לָבָן, יְהֵא לוֹ יַיִן כְּגוֹן שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹלִיכוֹ לְבֵיתוֹ, יְקַדֵּשׁ מִבְּעוֹד יוֹם עַל הַיַּיִן וְיִשְׁתֶּה וְאָסוּר אַחַר כָּךְ לַעֲשׂוֹת מְלָאכָה. שִׁבְלֵי לֶקֶט (הקצר סי' יח) בְּשֵׁם גְּאוֹן. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"א). עֵין מָגֵן אַבְרָהָם סִימָן רס"ז (סק"א): (ב) מְגִלָּה. וְאִם עָמַד שָׁעָה מְעַטָּה מְגִלָּה, אֵין קְפִידָא אֶלָּא אִם כֵּן נָמַר רֵיחוֹ וְטַעֲמוֹ. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"א). בְּתְשׁוּבַת בְּאֵר עֵשֶׂק סִימָן ק"ט מַתִּיר לְבָרֵךְ וּלְקַדֵּשׁ וּלְהַבְדִּיל עַל סְתָם יֵינָם, שְׁמַּקַּנַּת הַבְּרָכוֹת קָדְמָה בְּזִמַּן לְתַקָּנַת וּגְזֵרַת סְתָם

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

עָלָיו בּוֹרָא פְּרִי הַגָּפֶן אֲפִלּוּ הָכִי לְקַדֵּשׁ אָסוּר מִשּׁוּם 'הַקְרֵיבֵהוּ נָא לְפַחְתֶּךָ' וְגוֹ': (ג) דְּלֹא קָפְדִינַן אַגִּלּוּי. מִשּׁוּם שֶׁאֵין מְצוּיִין אֶצְלָנוּ נְחָשִׁים, אֲפִלּוּ הָכִי אָסוּר מִשּׁוּם 'הַקְרֵיבֵהוּ נָא לְפַחְתֶּךָ'. (ד) מִיהוּ אִם עָמַד שָׁעָה מְעַטָּה מְגִלָּה אֵין לְהַקְפִּיד הָאִידָּנָא כָּל זְמַן שֶׁלֹּא נָמַר טַעֲמוֹ וְרֵיחוֹ. וְכָתַב הַחַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל ו סי"ז) דְּדָוְקָא בְּמָקוֹם שֶׁהַיַּיִן בְּיֹקֶר דְּלֹא קָפְדִי כְּלַל הָאי בְּגִלּוּי מְעַט, אֲבָל הַמְקַדֵּשׁ עַל הַשָּׂכָר יִהְיֶה זְהִיר בָּזֶה. (ה) וְנִרְאֶה דְּבְאֵין לוֹ אַחֵר אֵין לְהַקְפִּיד בְּדִיעֲבַד גַּם בְּשָׂכָר כְּמוֹ בְּיַיִן: (ד) וְטַעֲמֵהּ חַלָּא. דְּכָתַר (ו) טַעֲמָא אָזְלִינַן וּכְחַלָּא דָּמֵי, וְלִכְךָ לְקָמָן בְּסָעִיף ג' בְּטַעֲמֵהּ חֲמָרָא מְקַדְּשִׁין עָלָיו אַף עַל גַּב דְּרִיחוֹ חַלָּא. (ו) וְטַעֲמֵהּ חַלָּא נִקְרָא כָּל שֶׁבְּנֵי אָדָם נִמְנָעִין לִשְׁתּוֹתוֹ מִשּׁוּם חֲמִיצוּתוֹ וּכְמוֹ שֶׁכָּתוּב סִימָן ר"ד סָעִיף ד'. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים (מ) דְּלִחְנָם הֶעְתִּיק הָרַמ"א דִּין זֶה (ט) דְּגַם בּוֹרָא פְּרִי הַגָּפֶן אֵין מְבָרְכִין עָלָיו כְּדְאִיתָא שָׁם, וְכָל שֶׁכֵּן שֶׁאֵין מְקַדְּשִׁין:

ב (ה) יַיִן מִגַּוָּהּ. וּמִכָּל מָקוֹם (י) מִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר בְּיַיִן יָשָׁן, (יא) וְהֵינוּ כְּשֶׁכְּבָר עָבַר עָלָיו אַרְבָּעִים יוֹם: (ו) וְסוֹחֵט אָדָם. בָּזֶה (יב) אַשְׁמוּעִינַן רְבוּתֵהּ טְפֵי אַף שֶׁהוּא חָדָשׁ לְגַמְרֵי שָׁזֶּה מְקֹרוֹב שִׁסְּחָטוֹ קֹדֶם הַשַּׁבָּת, אֲפִלּוּ הָכִי מֻתָּר לְקַדֵּשׁ עָלָיו: **ג** (ז) קְמָחִין. הֵיינוּ (יג) נְקֻדּוֹת לְבָנוֹת, (יד) אֲבָל אִם יֵשׁ עָלָיו קְרוּם לָבָן אֵין מְקַדְּשִׁין עָלָיו. [ב]וְכָתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה (סק"ו) דִּכְשֶׁהַסִּיר הַקְּרוּם אֵין לְהַחְמִיר:

(ח) מָתוֹק. מִדְּסָתַם מַשְׁמַע בֵּין שֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ הָעֲנָבִים בַּחַמָּה יוֹתֵר מִדַּאי וְעַל יְדֵי זֶה הַיַּיִן מָתוֹק מְאֹד, וּבֵין שֶׁהַיַּיִן מָתוֹק מְאֹד מֵחֲמַת הַפֵּרוֹת עַצְמָן שֶׁהַיַּיִן הַזֶּה הוּא גְּרוּעַ וּפְסוּל לִנְסָכִים וַאֲפִלּוּ הָכִי כָּשֵׁר לְקִדּוּשׁ. וְעַיֵּן בְּאוּר הֲלָכָה (ד"ה ועל יין): (ט) וּמִכָּל מָקוֹם מִצְוָה וְכוּ'. הֵינוּ אַף דְּמִקְדְּשִׁין אֲפִלּוּ הָנֵי אַף לְכַתְּחִלָּה מִכָּל מָקוֹם מִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר לִבְרֹר יַיִן טוֹב, (טו) וְעַל כֵּן טוֹב שֶׁלֹּא יִקַּח מִסְּתָם יַיִן שֶׁבַּמַּרְתֵּף לְקַדּוּשׁ עַד שֶׁיִּרְאֶה מִתְּחִלָּה אִם אֵינוֹ מְקֻלְקָל: **ד** (י) עַל יַיִן לָבָן וְכוּ'. וּלְכַלְּכָּי עָלְמָא מִצְוָה לְכַתְּחִלָּה (טז) לְחַזֵּר אַחַר יַיִן אָדֹם, אֲלָא דְּאִם אֵין לוֹ אָדֹם (יז) אוֹ שֶׁאֵינוֹ מְשֻׁבָּח סְבִירָא לֵהּ לְדַעַת זוֹ דְּמֻתָּר מַעֲקָרוֹ לֹא מִפְסְלִינַן לְעִנְיַן קִדּוּשׁ אַף עַל גַּב דְּמְאִיס. אֲבָל אִם כֵּן לָמָּה לְהַגְמָרָא לְהָבִיא רֵאָיָה עַל יַיִן כִּדְשׁוּ, אֲלָא נַשְׁתְּנָה לְמַעֲלָה פְּסוּל לְקִדּוּשׁ הֵיכִי דְּפְסוּל לִנְסָכִים. וְאֵין לְהַקְשׁוֹת אִם כֵּן לָמָּה לְהַשׁ"ס לְאוּקְמֵי עַל יַיִן דְּבְרִיאָתוֹ הִיא כָּךְ וְלֹא נִשְׁתַּנְּתָה כְּלָל, אֲלָא דַּאֲדַּיְּקָא דְּכָל הֵיכִי דְּלֹא נִשְׁתַּנְּתָה לְמַעֲלָה פְּסוּל לְקִדּוּשׁ הֵיכִי דְּפְסוּל לִנְסָכִים. וְאֵין לְהַקְשׁוֹת אִם כֵּן לָמָּה לְהַשׁ"ס לְאוּקְמֵי עַל יַיִן דְּבְרִיאָתוֹ הִיא כָּךְ וְלֹא נִשְׁתַּנְּתָה לְמַעֲלָה פְּסוּל לְקִדּוּשׁ אַף עַל גַּב דְּמְאִיס. אֲבָל אִם כֵּן לָמָּה לְהַגְמָרָא לְהָבִיא רֵאָיָה עַל יַיִן כִּדְשׁוּ, אֲלָא דַּאֲדַּיְּקָא דְּכָל הֵיכִי דְּלֹא נִשְׁתַּנְּתָה לְמַעֲלָה פְּסוּל לְקִדּוּשׁ הֵיכִי דְּפְסוּל לִנְסָכִים. וְאֵין לְהַקְשׁוֹת אִם כֵּן לָמָּה לְהַשׁ"ס לְאוּקְמֵי עַל יַיִן

בְּאֵר הַיטֵב

יֵינָם עַיִן שָׁם, וּבַהֲלָכוֹת קְטַנּוֹת חָלַק א' סִימָן י' חוֹלֵק וְכָתַב דְּאֵין זֶה מְבֹרָךְ אֶלָּא מְנָאץ עַיִן שָׁם: **ב** (ג) מְגִלָּה. וּמִכָּל מָקוֹם מִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר בְּיַיִן יָשָׁן. מִגֵּן אַבְרָהָם (סק"ג):

ג (ד) קְמָחִין: וּמִכָּל מָקוֹם אִם יֵשׁ עָלָיו קְרוּם לָבָן שֶׁקּוֹרִין קאנ"ק אֵין מְקַדְּשִׁין עָלָיו. בַּ"ח (ס"ק ו). בְּתְשׁוּבַת שַׁעַר אֶפְרַיִם סִימָן י"ח אוֹסֵר לְקַדֵּשׁ עַל יַיִן שֶׁפְּטָרִיחַ קְצָת אַחַר הַחֲבִית, וּלְעִנְיַן הַבְּדָלָה מוֹרֶה פָּנִים לָאֲסֹר וּלְהַתִּיר עַיֵּן שָׁם: (ה) מִצְוָה. וְלֹא יִקַּח

בְּאוּר הֲלָכָה

שְׁנִקְלַט בּוֹ רֵיחַ אַחַר עַל יְדֵי הַחָבִית לֹא מָצָאתִי בְּפוֹסְקִים [וְעַיֵּן בְּשַׁעַר הַצִּיּוּן (סק"ג)]. אַחַר זֶה מָצָאתִי קְצָת רְאָיָה לְהַחְמִיר מִפְּנֵי הַתּוֹסֶפְתָּא פ"ו צַמּוּד ב' אֵין מְבִיאִין יַיִן לִנְסָכִים לֹא הַמֻּתָּךְ וְלֹא הַמְעֻשָּׁן. וּפֵרֵשׁ הָרַמְבַּ"ם שָׁם בְּבֵאוּרוֹ (פ"ח מ"ו) דְּמַעֻשָּׁן הוּא שֶׁאִם הָיָה לַחֵלִי רֵיחַ, אוֹתוֹ הַיַּיִן הָיָה בּוֹ הֶבֶל וְהוּא הַנִּקְרָא מַעֻשָּׁן, וְאֵרַע הִרְבָּה הַמּוּם הָזֶה אֶצְלֵנוּ בְּיֵינוֹת הַמַּעֲרָב. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. [כֵּן הוּא הַנִּרְאֶה אֶצְלֵנוּ, וְהַתּוֹסֶפוֹת יוֹם טוֹב הָעְתִּיק שֶׁאִם הָיָה לַחֵלִי רֵיחַ רַע אוֹתוֹ הַיַּיִן יֵשׁ בּוֹ רֵיחַ רַע. וְנִרְאֶה שֶׁלָּנוּ הִיא עִקַּר דִּכֵן מַשְׁמַע מִדְּבָרָיו בְּפֶרֶק ר' מֵהִלְכוֹת אִסּוּרֵי מִזְבֵּחַ הָלְכָה א' דְּמַעֻשָּׁן לֹא הָוֵי בְּכְלָל יֵשׁ בּוֹ רֵיחַ רַע עַיֵּן שָׁם]. וּמִשְׁמַע דְּכָתְנָתוֹ לְמֵה שֶׁכָּתְבָנוּ, וְכֵיוָן דִּלְנָסְכִים פְּסוּל אֲפִלּוּ דִּיעֲבַד מִשּׁוּם דְּנִשְׁתַּנְּתָה לְגִרְעוּתָא גַּם לְקִדּוּשׁ נְמֵי פָּסוּל, דִּכְן מוּכָח שָׁם בְּסוּגְיָא דְּכָבֵד בַּתְּרָא (צז.). דְּכָל מֵה דְּפָסוּל לִנְסָכִים דִּיעֲבַד פָּסוּל גַּם לְקִדּוּשׁ, דְּאַף לְהַפּוֹסְקִים דְּמַכְשִׁירִין בְּמֻבְשָׁל לְקִדּוּשׁ אַף דִּלְנָסְכִים פְּסוּל, הָתָם הַטַּעַם כְּמוֹ שֶׁכָּתַב הָרֹאשׁ"ש (שם פ"ו סי' י) מִשּׁוּם דְּסָבְרִינְהוּ לֵיהּ דְּמֻבְשָׁל אִשְׁתַּנִּי לְמַעֲלָה וְהָוֵי כְּמוֹ מָזוּג דְּמַכְשִׁירִינַן בְּגֶמָרָא מִשּׁוּם דְּעָלְמָא עֲלֵיהֶ, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה. **אֲבָל דָּבָר זֶה הוּא רְאָיָה רַק לְפָרוּשׁ הָרַמְבַּ"ם** בְּמִשְׁנָה הַנַּ"ל, אֲבָל אִם נִפְרַשׁ הַמִּשְׁנָה דְּיַיִן מַעֲשָׂן כִּפְשָׁטָיהּ וּכְמוֹ שֶׁפֵּרְשׁוּ שְׁאָרֵי הָרִאשׁוֹנִים [עַיֵּן בְּרַשׁ"י שָׁם (מנחות פו:) ד"ה מעשן], וּבְתוֹסֶפוֹת בְּבָא בַּתְּרָא (ע"א ד"ה לא יפתח), וּבְרַ"ן בְּפֶרֶק עַרְבֵי פְּסָחִים (פסחים כב: ד"ה אין), וְעַיֵּן לְקַמָּן (ד"ה מקדשין על יין), מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בָּזֶה בְּשֵׁם הַגְּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר (ס"ח)], שׁוּב אֵין רְאָיָה לַדִּין הַנַּ"ל. **וְאוּלַי דְּגַם בָּזֶה יֵשׁ מְשׁוּם 'הַקְרֵיבֵהוּ נָא לְפַחְתֶּךָ' וְגוֹ'** (מלאכי א ח), **וְצָרִיךְ עִיּוּן:**

ג * **וְעַל יַיִן מָתוֹק.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (סק"ח). **וְתִמַּהְנִי דְּהָרֵי מַסִּיק שָׁם רַב אַשִׁי בְּמְנָחוֹת פ"ז** (ע"א) **דְּהִלֵּיסְטִין דְּכָשֵׁר בְּדִיעֲבַד לִנְסָכִים הוּא מִשּׁוּם דְּחוּלְיָא דִּשְׁמִשָּׁא לֹא מְאִיס, וּמָתוֹק מַחֲמַת עַצְמוֹ פְּסוּל מִשּׁוּם דְּחוּלְיָא דְּפֵרֵי מְאִיס, וְכֵן פֶּסֶק הָרַמְבַּ"ם** בְּפֶרֶק ו' מֵהִלְכוֹת אִסּוּרֵי מִזְבֵּחַ (פכ"ט הי"ד) **דְּמִכְּשֶׁל פָּסוּל לְקִדּוּשׁ מִשּׁוּם עַצְמוֹ,** דְּלֹא מִבַּעְיָא לְדַעַת הָרַמְבַּ"ם דְּמִכְּשֶׁל פָּסוּל לְקִדּוּשׁ מִשּׁוּם לְנָסְכִים בְּרוּבֵּי גַּם בָּזֶה פָּסוּל, וַאֲפִלּוּ לְהַמַּכְשִׁירִין בְּמֻבְשָׁל לְקַמָּן בְּסָעִיף ח' הָלֹא טַעֲמָם מְבֹאָר בְּהָרֹאשׁ"ש (ב"ב פ"ו סי' י) וְהָרַ"ן (פסחים כב. ד"ה אין) מְשּׁוּם דְּסְבִירָא לְהוּ דְּעַל יְדֵי הַבִּשּׁוּל אִשְׁתַּנִּי לְמַעֲלָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמָתוֹק מֵחֲמַת עַצְמוֹ הָלֹא הַטַּעַם מְבֹאָר בַּגְּמָרָא (מנחות פו.) דְּחוּלְיָא דְּפֵרֵי מְאִיס וְאִם כֵּן בְּקִדּוּשׁ נְמֵי לִפְסֹל. וְרָאִיתִי בְּפֵרֵי מְגַדִּים (א"א סק"ח) שֶׁנִּתְעוֹרֵר בָּזֶה בְּקַצָּרָה וְדַעְתּוֹ דְּלַהַחוֹלְקִין עַל הָרַמְבַּ"ם כָּשֵׁר בָּזֶה. וְאֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה דְּלָא הַגְּמָרָא גּוּפָא (ב"ב צז:) הוֹכִיחַ דְּאֵין כַּיָּנִין רַב זוּטְרָא בַּר טוּבְיָא עַל יַיִן הַלִּיסְטִין, מִשּׁוּם דִּכְשֵׁר בְּדִיעֲבַד לִנְסָכִים, וְאִם כֵּן מִפֵּילָא בְּמָתוֹק מֵחֲמַת עַצְמוֹ דְּפָסוּל אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד לִנְסָכִים הֵכִי נָמֵי לְעִנְיַן קִדּוּשׁ. וּקְצָת יֵשׁ לוֹמַר דְּלֹא מִפְסְלִינַן לְעִנְיַן קִדּוּשׁ אֶלָּא דָּבָר שֶׁנַּעֲשָׂה שִׁנּוּי אַחַר כָּךְ לְגִרְעוּתָא כְּמוֹ יַיִן שֶׁרִיחוֹ רַע עַל יְדֵי הַכְּלִי אוֹ יַיִן שֶׁנִּתְגַּלָּה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בָּזֶה שֶׁבְּרִיאָתוֹ הוּא כָּךְ

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] ובשו"ע הרב (ס"ג) כתב: ובלבד שיסננו תחלה להעביר הקמחין אם אפשר לו. **ב]** ובשו"ע הרב (ס"ג) כתב: ומ"מ אם יש עליו קרום לבן אין מקדשין עליו לפי שמן הסתם כבר פג בו טעמו ונעשה חומץ [משמע שלא תועיל הסרת הקרום].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

הִלְכוֹת שַׁבָּת סִימָן ערב

וְהָרַמְבַּ"ן (כ"ג נ): ד"ה ממר) **פּוֹסְלוֹ לְקִדּוּשׁ אֲפִלּוּ בְּדִיעֲבַד**, (יא) **אֲבָל מַבְדִּילִין עָלָיו, וּמִנְהַג הָעוֹלָם** (יב) **כְּסִבְרָא רִאשׁוֹנָה:** ה יַיִן חַי אֲפִלּוּ אִם הוּא חָזָק דְּדָרֵי (פְּרוּשׁ, שָׁרְאוּי לְמֹזֶג) **עַל חַד תְּלָת מַיָּא, מְקַדְּשִׁין עָלָיו. וּמִכָּל מָקוֹם** (יג) **יוֹתֵר טוֹב לְמָזְגוֹ וּבְלָבַד שֶׁיִּהְא מָזוּג** (יד) **כָּרָאוּי.** הַגָּהוֹת: (ו) וְיֵינוֹת שֶׁלָּנוּ יוֹתֵר טוֹבִים הֵם בְּלֹא מְזִיגָה (טור):

ו (טו) יַיִן צְמוּקִים (טז) * מְקַדְּשִׁין עָלָיו, (וְהוּא שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן (ו) [ז] (יז) לַחְלוּחִית קְצָת בְּלֹא שְׂרִיָּה) (טור): ז חִשְׁמְרֵי יַיִן **אוֹ** ט חֲרָצָנִים שֶׁנָּתַן עֲלֵיהֶם מַיִם, אִם רָאוּי לְבָרֵךְ עֲלֵיהֶם 'בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן' מְקַדְּשִׁין עָלָיו. (יח) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ר"ד סָעִיף ה'): ח * מְקַדְּשִׁין (יט) עַל יַיִן מְבֻשָּׁל וְעַל יַיִן (כ) שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דְּבַשׁ, כ וְיֵשׁ אוֹמְרִים (כא) שֶׁאֵין

ו טוֹר בְּשֵׁם בַּהַ"ג (הל' קידוש והבדלה) מָהָא דְּבָרְכוֹת (נ"א) [נ'] (ע"א). ז בְּבָא בְּתָרָא (צ"ז) [צ"ו] (ע"ב). ח שָׁם (צז:). ט הָרא"ש שָׁם (פ"י סי' ט) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים. י טוֹר בְּשֵׁם בַּעַל הָעִטּוּר (ח"ב קלב:) עַל פִּי הַיְרוּשַׁלְמִי (פסחים פ"י ה"א) וְהָרא"ש וְהַתּוֹסָפוֹת שָׁם בְּבָבָא בְּתָרָא (רא"ש שם סי' י, תוס' צז. ד"ה אילימא) וְהָרַן (פסחים כב. ד"ה אין) וּשְׁאָר פּוֹסְקִים. כ הָרב רַבִּי שְׁמַעְיָה בְּשֵׁם רַבֵּנוּ שְׁלֹמֹה (תשר' רש"י סי' פח) וְרַ"ן גִּיאָת (הל' קידוש) וְרַב הַאי (שערי תשובה סי' ד, ע"י"ש) וְהָרַמְבַּ"ם (פכ"ט הי"ד).

שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה

ו [ז] **לַחְלוּחִית.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב (סק"ו). וְעַיֵּן בְּבֵכּוּרֵי שׁוּר דַּף קכ"א עַמּוּד ג' (ב"ב צז:) שֶׁכָּתַב שִׁפְּרִיךְ לִזֶּהוּ שֶׁלֹּא יִפֹּל כָּל כָּךְ מַיִם שֶׁיִּהְיוּ הַצְּמוּקִים אֶחָד שִׁתְּגַדְּלוּ אֶחָד מִשִּׁשָּׁה בְּמַיִם, דְּאָז וַדַּאי

בְּאוּר הֲלָכָה

שֶׁרֵיחוֹ רַע לוֹקְמֵי בְּמָתֹק מְחֻמָּת עַצְמוֹ, יֵשׁ לוֹמַר דְּלֹא רָצָה הַגְּמָרָא לְפָרֵשׁ דְּמִיקְּרָא דְּרֵב זוּטְרָא מְשַׁמְּעָה דְּרַב יְהִיבָה דְּלֹא כְּרַבִּינָא דְּסְבִירָא לֵיהּ בְּמֻנָּחוֹת שָׁם דַּאֲפִלּוּ בְּמָתֹק מְחֻמָּת עַצְמוֹ כָּשֵׁר בְּדִיעֲבַד לְנָסְכֵי כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַתּוֹסָפוֹת שָׁם (ד"ה מתוק). **וְדַע דְּכָטוּר לֹא נִזְכַּר שָׁם סְתָם מְתוֹק רַק יַיִן הַלִּיסְטְיוֹן וּפֶרֶשׁ עַל זֶה שֶׁהוּא מָתֹק, וְהִנֵּה בְּפֶרוּשׁ רַשְׁבַּ"ם** (ב"ב צז: ד"ה הלסטון) **וְרַ"ן אִיתָא שֶׁהוּא מָתֹק וְחָלָשׁ מְאֹד, וְלֹא נִזְכַּר שֶׁהוּא מְאִים, מַשְׁמַע גַּם כֵּן דְּמָתֹק זֶה שֶׁמְּחֻמָּת עַצְמוֹ לֹא מִירֵי כְּלָל:**

ו * **מְקַדְּשִׁין עָלָיו.** עַיֵּן בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק טז) **בְּמֶה שֶׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם הַבְּכוּר שׁוֹר** (ב"ב צז:). וְהִנֵּה הַתּוֹסָפָת שַׁבָּת (סק"ט) הִמְצִיא לְדִבְרֵי דִכְוָתֵי דְּהַצְּמוּקִים שְׁנוֹתְנִין בְּמַיִם עֲדַיִן טְפֵי מִיַּיִן הַמְּתֻעָרֵב בְּמַיִם וְעַל כֵּן אַף אִם הוּא יוֹתֵר מִשִּׁשָּׁה נֶגֶד הַצְּמוּקִים אַף עַל פִּי כֵן שָׁם יַיִן עָלָיו עַיִן שָׁם, וְהוּא הַדִּין. וְכֵן בְּהַגָּרְ"א בְּסָעִיף ד' לְעַנְיַן חֲרָצָנִים שְׁנִּזְרְכוּ בֶּרֶגֶל וְלֹא בְּקוֹרָה שֶׁאֵין לָהֶם דִּין שְׁמָרִים כְּלָל [וּבְצִמּוּקִים דְּמֵי], מוּכָח שָׁם דְּאַף יֵשׁ בְּמַיִם שִׁשָּׁה פְּעָמִים נֶגֶד כָּל הַחֲרָצָנִים אֵין עַל זֶה שֵׁם יַיִן, וּכְמוֹ יַיִן עַצְמוֹ שֶׁנִּתְעָרֵב בְּשִׁשָּׁה לְפִי דַּעַת הָרַשְׁבַּ"א (תהי"ב ב"ה ש"ה), אִם כֵּן הוּא הַדִּין בְּצִמּוּקִין, וְכֵן בְּשְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה (סק"א) וּבְרָנָךְ הַחַיִּים (דין על איזה יין מקדשין ס"ג) וּבְהַגָּהוֹת הַגְּאוֹן רַבִּי בְּרוּךְ מֶרְצְנִקְיל כָּלָם הֵבִיאוּ דִּבְרֵי הַבְּכוּר שׁוֹר לְהַלָּכָה. וְהִנֵּה לְכָאוֹרָה הָיָה לָנוּ לְשַׁעֵר שִׁשָּׁה פְּעָמִים מַיִם נֶגֶד לַחְלוּחִית הַיּוֹצֵא מֵהֶם וְלֹא נֶגֶד כָּל הַצְּמוּקִים, וְאֶפְשָׁר מִפְּנֵי שֶׁלֹּא יְדָעִינַן כַּמָּה נִפֹּק מִנֵּיהּ סָמְכוּ לְהָקֵל לְשַׁעֵר כְּאִלּוּ הָיָה כָּל גּוּפָם יַיִן, וְדוֹחֵק. אֲחַר כָּךְ **מָצָאתִי בְּתְשׁוּבוֹת מִשְׁכְּנוֹת יַעֲקֹב** סִימָן (צ"ו) [ק"ו] **שֶׁדַּעְתּוֹ בָּאֶמֶת לְהַחְמִיר לְשַׁעֵר נֶגֶד לַחְלוּחִית הַיּוֹצֵא מֵהֶם וְלֹא נֶגֶד כָּל הַצְּמוּקִים, וְגַם דַּעְתּוֹ שָׁם שֶׁיִּהְיֶה הַלַּחְלוּחִית אֶחָד מֵאַרְבָּעָה בַּמַּיִם,** וּכְעִנְיָן שֶׁאָמְרוּ כָּל חֲמָרָא דְּלֹא דָּרֵי עַל חַד תְּלָת מַיָּא לָאו חֲמָרָא הוּא עַיֵּן שָׁם. **וְהִנֵּה אַף מִי שֶׁחָנַנוֹ ה' שֶׁהֵיכֶלֶת בְּיָדוֹ, בְּוַדַּאי מִצְוָה לְכָרֵךְ יַיִן טוֹב וְיָקָר לְקַדֵּשׁ בְּדִי לְצֵאת יְדֵי כָּל הַחֲשָׁשׁוֹת וְגַם בְּדֵי לְקַיֵּם מִצְוָה מִן הַמֻּבְחָר, מִכָּל מָקוֹם אַחֲרֵי שֶׁיֵּשׁ פּוֹסְקִים שֶׁהֶחֱזִיקוּ בְּשִׁיטַת הָרא"ש** (ע"י פרק ב סי' יג) וְהַטּוּר הַמּוּבָא בְּיוֹרֶה דֵּעָה קכ"ג סָעִיף ח' בְּהַגָּ"ה [וְכֵמוֹ שֶׁהֵבֵאתִי בְּשַׁעַר הַצִּיּוּן (ס"ק כה)] **דְּבִטְעַם יַיִן לְבַד מִקְרֵי יַיִן אַף שְׁאָין בָּהֶם כְּדֵי מְזִיגָה, אֵין לָנוּ לְהַחְמִיר יוֹתֵר מִמַּה שֶׁהֶעֱתִיקוּ כְּמָה גְּדוֹלִים דִּבְרֵי הַבְּכוּר שׁוֹר שֶׁיִּהְיֶה הַצְּמוּקִים מְעַט יוֹתֵר מֵאֶחָד מִשִּׁשָּׁה בַּמַּיִם.** וְהִנֵּה דָּרַשְׁתִּי אֶת עוֹשֵׂי הַיַּיִן וּלְפִי מַה שֶׁהֵצִיעוּ לְפָנַי אֲפִלּוּ עֲשִׂיתָן, יֵשׁ בְּסָתָם יַיִן שִׁעוּר הָזֶה יוֹתֵר אַף לְפִי מַה שֶּׁכָּתַב בַּעַל דֶּרֶךְ הַחַיִּים (דין על איזה יין מקדשין ס"ג) חוֹלֵק עָלָיו בְּפִשְׁיטוּת בָּזֶה וְסוֹבֵר דְּמִשְׁעָרִינַן הַצְּמוּקִין כְּפִי עֵת נְתִינָתָן לַמַּיִם וְלֹא כְּפִי נְפִיחָתָן אַחַר כָּךְ, דִּנְפִיחָתָן הוּא רַק עַל יְדֵי הַמַּיִם שֶׁנִּכְנְסוּ בָּם]. וְהִנֵּה (מז) יֵשׁ פּוֹסְקִים שֶׁסּוֹבְרִים דְּכָל זְמַן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ טַעַם יַיִן, יַיִן מִקְרֵי [עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קכ"ג סָעִיף ח' בַּהַגָּ"ה], דְּבָטְלוּ בְּאֶחָד מִשִּׁשָּׁה בַּמַּיִם. וּסְתָם יַיִן שֶׁלָּנוּ יֵשׁ בּוֹ בְּוַדַּאי שִׁעוּר הַזֶּה וְיוּכַל לְקַדֵּשׁ עָלָיו. וְעַיֵּן בְּבָאוּר הַלָּכָה (ד"ה מקדשין עליו) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת מִשְׁכְּנוֹת יַעֲקֹב: **(יז) לַחְלוּחִית קְצָת.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאִם אֵינוֹ יוֹצֵא מֵהֶם שׁוּם לַחְלוּחִית אַף אִם יִדְרְכוּם בֶּרֶגֶל אוֹ יַעֲצְרוּם בְּקוֹרָה אֶלָּא עַל יְדֵי שְׁרִיָּה בְּלָבַד, אֵין מְקַדְּשִׁין עָלָיו וַאֲפִלּוּ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן אֵין מְבָרְכִין עָלָיו: ז **(יח) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ר"ד.** דְּשָׁם מְבֹאָר אֵיזֶה שִׁמְרֵי יַיִן וְחֲרָצָנִים שֶׁמְּבָרְכִין עֲלֵיהֶן: ח **(יט) עַל יַיִן מְבֻשָּׁל וְכוּ'.** סְבִירָא לֵיהּ דְּעַל יְדֵי כָּל זֶה אֵין מִשְׁתַּנֶּה הַיַּיִן לִגְרִיעוּתָא, (כמ) **וְהָיֵשׁ אוֹמְרִים** סְבִירָא לְהוּ דְּמִשְׁתַּנֶּה לִגְרִיעוּתָא (כמ) **וַאֲפִלּוּ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן** אֵין מְבָרְכִין עֲלֵיהֶם אֶלָּא **(כ) שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דְּבַשׁ.** כְּעֵין קוֹנְדִיטוֹן שֶׁנַּעֲשָׂה מִיַּיִן וּדְבַשׁ וּפִלְפְּלִין, (נ) **וַאֲפִלּוּ אִם נִשְׁתַּנָּה טַעֲמֵיהּ וְרֵיחֵיהּ עַל יְדֵי זֶה:** (כא) **שֶׁאֵין מְקַדְּשִׁין עֲלֵיהֶם.** אֲפִלּוּ אִם נָתַן בּוֹ דְּבַשׁ כָּל שֶׁהוּא [רַמְבַּ"ם (פכ"ט הי"ד)]. וְאוֹתָן הָאֲנָשִׁים שֶׁמְּשִׁימִין מֵי דְּבַשׁ בְּיַיִן לְמַתֵּק אוֹ מְשִׁימִין שָׁם צוּקֶ"ר יֵשׁ לְהַחְמִיר לְפִי דְּבָרָיו [פְּרִי מְגַדִּים (מש"ז סק"ג)]:

בָּאֵר הֵיטֵב

מִסְּתָם יַיִן שֶׁבַּמְּרָתָף. ט"ז (סק"ו): ו (ו) **לַחְלוּחִית.** אֲבָל אִם הֵם יְבֵשִׁים לְגַמְרֵי שֶׁאֲפִלּוּ עַל יְדֵי דְּרִיכָה לֹא יֵצֵא מֵהֶן לַחְלוּחִית כְּלָל, פְּסוּלִים. רי"ב"ש סִימָן ט':

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לְכַתְּחִלָּה לְקַדֵּשׁ עַל לָבָן: **(יא) אֲבָל מַבְדִּילִין עָלָיו.** אִם (יח) הוּא חָמַר מְדִינָה שָׁם שֶׁהַכֹּל שׁוֹתִין אוֹתוֹ, וְהַסַּעַם דְּלֹא גָּרַע מִשָּׁכָר דְּקֵימָא לָן לְקַמָּן בְּסִימָן רצ"ו סָעִיף ב' דְּמַבְדִּילִין עָלָיו אִם הוּא חָמַר מְדִינָה. (יט) וְהוּא הַדִּין דְּמִשַּׁעַם זֶה מַהֲנֵי לְקַדֵּשׁ עָלָיו בְּשַׁחֲרִית לְכָלַי עַלְמָא לְפִי מַה שֶׁכָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים לְקַמָּן בְּסָעִיף ט' דְּכַשַּׁחֲרִית נוֹהֲגִין לְהָקֵל לְקַדֵּשׁ עַל כָּל מַשְׁקֶה שֶׁהוּא חָמַר מְדִינָה: **(יב) כְּסִבְרָא רִאשׁוֹנָה.** וּבְאַלְיָה רַבָּה (סק"ח) מַשְׁמַע דִּבְיֵין שֶׁהוּא לְבָן יוֹתֵר מִדַּאי נָכוֹן לָחוּשׁ לְדַעַת הָרַמְבַּ"ן שֶׁלֹּא לְקַדֵּשׁ עָלָיו אֶלָּא בְּשָׁעַת הַדְּחָק (כ) שֶׁאֵין לוֹ אָדָם: ה **(יג) יוֹתֵר טוֹב לְמָזְגוֹ.** הַיְנוּ (כפ) שֶׁהוּא מְצֻוֶּה מִן הַמֻּבְחָר: **(יד) כָּרָאוּי.** הַיְנוּ שֶׁלֹּא יַחֲלִישֶׁנּוּ יוֹתֵר מִדַּאי. וְהַמְבָרְכִין עַל הַיַּיִן שֶׁאֵין בּוֹ אֶלָּא מְתִיקוּת בְּעָלְמָא וְטַעֲמוֹ כְּמַיִם, מְבָרְכִין לְבַשָּׂלָה וְאֵינָם יוֹצְאִין יְדֵי קִדּוּשׁ [חַיֵּי אָדָם (ח"ב כלל ו ס"ו)]. וְעַיֵּן מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ לְקַמָּן (סק"ט טז): ו **(טו) יַיִן צְמוּקִים.** הַיְנוּ שֶׁנַּעֲשָׂה הַיַּיִן מֵעֲנָבִים שֶׁנִּצְטַמְּקוּ (כנ) בֵּין שֶׁנִּצְטַמְּקוּ מֵחַמָּה אוֹ עַל יְדֵי תּוֹלְדוֹת הָאִוִּר, אַף דְּלִעְנְיַן נְסָכִים אֵין מְבִיאִין מֵהֶן לְכַתְּחִלָּה מִכָּל מָקוֹם לְקִדּוּשׁ כָּשֵׁר. וְאִפְּךָ עֲשִׂיתָן (כנ) הוּא שֶׁלּוֹקֵחַ הַצְּמוּקִין וְכוֹתְשָׁן וְנוֹתְנִין עֲלֵיהֶם מַיִם וְתוֹסֵס, אָז נִקְרָא יַיִן אַחַר שֶׁנִּשְׁתַּהוּ שְׁלֹשָׁה יָמִים: **(טז) מְקַדְּשִׁין עָלָיו.** כָּתַב בְּסֵפֶר בְּכוֹר שׁוֹר (ב"ב צז:) דִּלְפִי מַה שֶּׁמְּבֹאָר לְעֵיל בְּסִימָן ר"ד סָעִיף ה' בַּהַגָּ"ה דְּאֶחָד מִשִּׁשָּׁה יַיִן בְּמַיִם (כד) וַדַּאי בָּטֵל וְאֵין מְבָרְכִין עָלָיו בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן, אַף בְּכָאן צָרִיךְ לְזַהֵר לִתֵּן צְמוּקִים כָּל כָּךְ בְּמַיִם עַד שֶׁיִּהְיוּ הַצְּמוּקִים מְעַט יוֹתֵר (כה) מֵאֶחָד מִשִּׁשָּׁה נֶגֶד הַמַּיִם, דְּאִי לָאו הָכִי (כו) תִּהְיֶה הִבְּרָכָה לְבַטָּלָה, דְּלֹא עָדִיף מֵאִלּוּ הָיוּ כָּל הַצְּמוּקִים יַיִן. וְנָכוֹן דִּמְשַׁעֲרִינַן אֶת גֹּדֶל הַצְּמוּקִים כְּמוֹ שֶׁנִּתְהַוּוּ אַחַר שֶׁנִּפְחוּ עַל יְדֵי הַמַּיִם וְלֹא כְּשָׁעַת נְתִינָתָן בַּמַּיִם. אֲבָל בְּיַד אַפְרָיִם בְּסִימָן ר"ד מְפֻקָּפָק עָלָיו בָּזֶה, וְכֵן בְּדֶרֶךְ הַחַיִּים (דין על איזה יין מקדשין ס"ג) חוֹלֵק עָלָיו בְּפִשְׁיטוּת בָּזֶה וְסוֹבֵר דְּמִשַּׁעֲרִינַן הַצְּמוּקִין כְּפִי עֵת נְתִינָתָן לַמַּיִם וְלֹא כְּפִי נְפִיחָתָן אַחַר כָּךְ, דִּנְפִיחָתָן הוּא רַק עַל יְדֵי הַמַּיִם שֶׁנִּכְנְסוּ בָּם]. וְהִנֵּה (מז) יֵשׁ פּוֹסְקִים שֶׁסּוֹבְרִים דְּכָל זְמַן שֶׁיֵּשׁ בּוֹ טַעַם יַיִן, יַיִן מִקְרֵי [עַיֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קכ"ג סָעִיף ח' בַּהַגָּ"ה], דְּבָטְלוּ בְּאֶחָד מִשִּׁשָּׁה בַּמַּיִם. וּסְתָם יַיִן שֶׁלָּנוּ יֵשׁ בּוֹ בְּוַדַּאי שִׁעוּר הַזֶּה וְיוּכַל לְקַדֵּשׁ עָלָיו. וְעַיֵּן בְּבָאוּר הַלָּכָה (ד"ה מקדשין עליו) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ בְּשֵׁם תְּשׁוּבַת מִשְׁכְּנוֹת יַעֲקֹב: **(יז) לַחְלוּחִית קְצָת.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאִם אֵינוֹ יוֹצֵא מֵהֶם שׁוּם לַחְלוּחִית אַף אִם יִדְרְכוּם בֶּרֶגֶל אוֹ יַעֲצְרוּם בְּקוֹרָה אֶלָּא עַל יְדֵי שְׁרִיָּה בְּלָבַד, אֵין מְקַדְּשִׁין עָלָיו וַאֲפִלּוּ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן אֵין מְבָרְכִין עָלָיו: ז **(יח) וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן ר"ד.** דְּשָׁם מְבֹאָר אֵיזֶה שִׁמְרֵי יַיִן וְחֲרָצָנִים שֶׁמְּבָרְכִין עֲלֵיהֶן: ח **(יט) עַל יַיִן מְבֻשָּׁל וְכוּ'.** סְבִירָא לֵיהּ דְּעַל יְדֵי כָּל זֶה אֵין מִשְׁתַּנֶּה הַיַּיִן לִגְרִיעוּתָא, (כמ) **וְהָיֵשׁ אוֹמְרִים** סְבִירָא לְהוּ דְּמִשְׁתַּנֶּה לִגְרִיעוּתָא (כמ) **וַאֲפִלּוּ בּוֹרֵא פְּרִי הַגָּפֶן** אֵין מְבָרְכִין עֲלֵיהֶם אֶלָּא **(כ) שֶׁיֵּשׁ בּוֹ דְּבַשׁ.** כְּעֵין קוֹנְדִיטוֹן שֶׁנַּעֲשָׂה מִיַּיִן וּדְבַשׁ וּפִלְפְּלִין, (נ) **וַאֲפִלּוּ אִם נִשְׁתַּנָּה טַעֲמֵיהּ וְרֵיחֵיהּ עַל יְדֵי זֶה:** (כא) **שֶׁאֵין מְקַדְּשִׁין עֲלֵיהֶם.** אֲפִלּוּ אִם נָתַן בּוֹ דְּבַשׁ כָּל שֶׁהוּא [רַמְבַּ"ם (פכ"ט הי"ד)]. וְאוֹתָן הָאֲנָשִׁים שֶׁמְּשִׁימִין מֵי דְּבַשׁ בְּיַיִן לְמַתֵּק אוֹ מְשִׁימִין שָׁם צוּקֶ"ר יֵשׁ לְהַחְמִיר לְפִי דְּבָרָיו [פְּרִי מְגַדִּים (מש"ז סק"ג)]:

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(יח) הַגְּרָ"א, וּפְשׁוּט: (יט) חִדּוּשׁ רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר. וְעַיֵּן בְּבָאוּר הֲלָכָה (ד"ה על יין) מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ עַל יֶתֶר דְּבָרָיו שָׁם: (כ) **אוֹ שֶׁהָיָה הָאָדָם אֵינוֹ טוֹב בְּנַ"ל** (סק"י): ה **(כא)** ב"ח (ס"ח), דְּלֹא כְּבֵית יוֹסֵף (ד"ה ופ"ש ומכל מקום). וְכֵן כָּתַב אַלְיָה רַבָּה (סק"י): דְּכֵן אִיתָא בַּהֲלָכוֹת גְּדוֹלוֹת (הל' קידוש והבדלה), וְכֵן כָּתַב הַגְּרָ"א: ו **(כב)** רַשַׁבַּ"ם (ב"ב צז: ד"ה הלסטון) מִשְׁמֵיהּ דְּרַבֵּנוּ חַיִּים כֹּהֵן (ס"ק יג) בְּשֵׁם 'הַרְאָבַ"ד (סי' מ). **וּבְתְשׁוּבוֹת מִשְׁכְּנוֹת יַעֲקֹב** סִימָן (צ"ו) [ק"ו] **הוֹכִיחַ מֵהָרִי"ף** (פסחים כב:) **דְּצָרִיךְ לְחַטֵּט הַצְּמוּקִים גַּם כֵּן וְלֹא בְּשָׁרִיָּה לְבַד כְּדֵי שֶׁיֵּצֵא הַלַּחְלוּחִית מִגּוּף הַצְּמוּקִים, וּבְאֹפֶן זֶה לֹא בְּעֵינַן תְּסִיסָה שְׁלֹשָׁה יָמִים כְּלָל** [וּכְעִנְיָן שֶׁאָמְרוּ סוֹחֵט אָדָם אֶשְׁכּוֹל שֶׁל עֲנָבִים וְאוֹמֵר עָלָיו קִדּוּשׁ הַיּוֹם], **וְזֶה הַשִּׁיעוּר עַל כַּמָּה אַחֲרוֹנִים שֶׁסּוֹבְרִין הֶפֶךְ זֶה.** וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי יֵשׁ לוֹמַר דְּכֵיוָן שֶׁכּוֹתֵשׁ אוֹתָם הֵיטֵב וְשׁוֹהֶה שְׁלֹשָׁה יָמִים בְּמַיִם לְתַסִּיסָה אֲז נִקְלָט כָּל גּוּף לַחְלוּחִית הַצְּמוּקִים בַּמַּיִם שֶׁעִמָּהֶם אַף בְּלִי סְחִיטָה. וּלְכַתְּחִלָּה בְּוַדַּאי נָכוֹן לְזַהֵר בָּזֶה: (כד) **וּמִיַּיִן בְּיֵין חַי,** כְּמְבֹאָר לְהַמְעַיֵּן שָׁם וּבְבָאוּר הַגְּרָ"א, דְּהוּא דַּעַת הָרַשְׁבַּ"א (בתשובה ח"ג סי' רלב) בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קל"ד סָעִיף ה': (כה) **הֵינוּ אִם שִׁשָּׁה חֲלָקִים מַיִם וְחֵלֶק**

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah